

4- Prestijli* Bilim İnsanları nasıl yetiştirilebilir?

Klasik bir ifadeyle, bir bitkinin yeterli kalitede ürün vermesi için yeterli kalitede tohum seçimi büyük önem taşır. Yeterli kalitede olmayan bir tohum ne kadar ideal şartlarda yetiştirilirse yetiştirilsin kaliteli ürün alınamaz. Yeterli kalitedeki bir tohumun da suyu kesilmeyen, ışığı engellenmeyen ve daha da önemlisi çiğnenmeyen, ezilmeyen bir tarlada (ortamda) da yetiştirilmesine ihtiyaç vardır. Çok sayıdaki bu ihtiyaçlardan birisinin eksik olması halinde hedeflenen düzeyde ürün alınamayacağı açıktır. Benzer şekilde, bilimi üreten bilim insanlarının seçimi de kaliteli bilim insanı yetiştirilmesinin ilk şartıdır. İlave olarak, bilimi üretecek bilim insanlarının seçimi kadar onların çalıştıkları ortamın bilim üretmeye elverişli olması ve ara ürün sayılan bilimsel çalışmalarına değer verilmesi oranında onlardan yararlanılabilir. Burada bilim insanlarının seçimini detaylandırmakta yarar vardır. Mesela,

1- Bilim insanlarının üretim merkezi olan üniversitelerde bilim insanlarını yetiştiren akademisyenler nasıl seçilmektedirler?

2- Onların seçiminde uygulanan ölçme ve değerlendirme metodları yeterli ve objektif midir?

3- Ülkedeki bütün eşdeğer insanlar aynı kategoride değerlendirilerek hatta yarıştırlarak aralarında en iyileri mi seçilmektedir?

4- Yoksa bırakın ülkedeki eşdeğer insanların karşılaştırılması, aynı bölümdeki eşdeğer insanların bile yarıştırlmasının önünü kesecek kişiye özel bilimsellikten uzak şartlar konularak mı akademisyenler seçilmektedir?

5- Akademik yükselme basamaklarında uygulanan değerlendirme yöntemleri uluslar arası standartlarda mıdır? Yoksa sadece şekilsel midir?

Bu sorulara verilecek doğru cevaplar, yeterli kalitede bitki tohumu seçimine verilen değer gibi en az 40 yıl akademik kadroda görev yapacak akademisyenin seçimine verilen değeri gösterir.

* Prestijli bilim insanının ilk ve gerek şartı, prestijli dergilerde makale yayınlamak olup yeter şartı ise, atıf sayısı, H faktörü ve uluslar arası toplantılara çağrılı konuşmacı olarak katılmak şeklinde özetlenebilir. Prestijli dergi ise, yüksek etki faktörlü dergilerden yüksek sayıda atıf alan dergidir. Etki faktörü yüksek olan dergiler popüler dergi olarak tanımlanırken, atıflarını yüksek etki faktörlü dergilerden alan dergiler prestijli dergi olarak kabul edilmektedir (2).